

Стефан Маринов

Стефан Маринов
виа Пуджа 47
16131 Генуа

10.V.1981

До полк. Ангел Гогов
Зам. началник на отдел "Паспортен"
бул. Г. Димитров
София

Другарю генерал,

Нали в последното си писмо те произведох генерал, ще трябва съответното чинопочитание да се спазва.

Получих, Гогов, преди два дни "Задочните репортажи за България" на Марков. Малко знаех за него. Бях чел "Жените на Варшава", които бая ми харесаха и бях гледал филма "Мъже", от който не помня нищо, не, прощавай, помня, помня - в началото едни идиоти с газови маски лазеха доста продължително време по земята - това го помня. /На киното бях отишъл не заради "Мъже" а заради късометражната "Другарска среща" на Юли Стоянов./ А "Репортажите" ги изгълтах на един дъх.

Ей, Гогов, с кой акъл убихте този божи човек, бе, с кой акъл? Че гаси ли се туй, що не гасне, бе Гогов? Някой някъде да е успял да угаси негасимото - чул ли си, видял ли си? Всяко усилие да се угаси негасимото е същото както да заливаш огън с бензин. Голям паметник издигнахте на Георги Марков, много голям. До Алеко и до Вапцаров редом го поставихте. Показахте пред цял свят, че тоя български народ не е стадо от мижетурки. И вдъхнахте - вяра и упование вдъхнахте в гърдите на обезверените, на уплашените - не страх, Гогов, а смелост вдъхнахте. Седя и си мисля - да ви ругая ли, да ви благодаря ли? - Че без помощта на дявола светеца кой ще го види! Свясните хора винаги гледат да ги минат я за манияци, я за нескопосници, я за инфантилни догматици и за месии с болни амбиции. Но когато се разтърчат дяволите и разпънат шантавия на кръст, или го изгорят на клада, или го ликвидират в тъмното с хладен или горещ предмет, прехапват си хората езиците и коленичат: "Я! Светец!"

Ей, Гогов, ний светците как ще светим, ако ви няма вас дяволите тъмно да правите? Не

можем едни без други, брате, не можем. Нас ако ни няма - и за вас работа йок: ще ви изпосъкратят щатните бройки, ще трябва да ходите да си изкарвате хляба с един от ония два инструмента, дето по знамената ги рисуваме и бродираме. А и вас ако ви няма, и ний няма да можем да витийстваме, книжки да пописваме, над сатирични стихове да се подсмиваме, над тъжни елегии да се сополивим, по затвори и по лудници да се излежаваме, и ний, май, ще трябва единия от двата байрашки инструмента в ръце да похванем. Тъй че, Гогов, и ангелите, и дяволите - ний сме си от памти-века братя и роднини. На тоз свят заедно сме дошли, заедно и ще си отидем. А кой ще играе ролята на дявола, кой на ангела - никой не може да предопредели. Като се роди малкото човече, никой не знае какво ще излезе от него - ангелче или дяволче, както и като се роди женско теле никой не може да каже дали ще излезе ялово. Майките, те винаги искат децата им да са ангелчета. Вземи и твойта майчица, горкиката. Виж какво хубаво име ти е дала - Ангел. Някоя майка да си е кръстила детето Дяволчо, Дяволинко, Дяволушко, Дяволачко - чул ли си? - Няма. Но като се роди всяко дете, спуска се дядо Господ от небето и му вдъхва в душицата петдесе. на сто дяволщина и петдесе на сто ангелщина. След туй пак се качва да си додреме дрямката под сенките на райските градини и само попоглежда да види кои петдесе процента ще надделеят [\[1\]](#).

И поне веднаж да слезе от туй пусто небе, да опъти грешника, да му каже: "Тъй и тъй ще правиш, мойто момче, ангелщината да победи" - това не. Остава те сам самичък - ти и твойта съвест. И почва човечето да се лута в житейската джунгла, слуша другите, дето цял живот са се борили със съвестите си, до къде са я докарали, тези дето не може да чуе - на тях книжките четете: мери, човечето, премерва, мисли, размисля. Гледа: Тоз извадил билет за рая, ама образование не взел, жена му го зарязала, и обувките му се с дупки, та вода пускат; друг билет I-ва класа размахва, но пред райските порти се дотърлил със счупен крак и само с три кътни зъба и, въобще, защо е живял на земята, след като небето повече през решетка, като бай Добри Терпешев, го е гледал. А оня мръсник, ясно, не в райските градини, не в чистилището, но и до първите шест кръга на ада няма да го пуснат да припари, а какъв живот му е удрял на земята, каква ебан е било, какво лизане на путки. Мисли човечето, претегля, сравнява, избира. Доброто - добро, даже екстра, но много мъка влачи подире си, зло - зло, не се търпи, ама кефа, дето го съпровожда, и той голям, хептен балама трябва да бъдеш от такъв кеф да се откажеш. И един почва да я кара така по ръба - на нечетни дни дяволува, на четни дни ангелува. Друг на седмица мърсуване един ден за молитви и добри дела отрежда, трети гледа нито дяволщини да прави, нито ангелщини, че е най-лесно. И бори се всяка жива твар - първо със себе си, после с ангелите от ляво, подир туй с дяволите от дясно [\[2\]](#), цял живот се бори.

И случва се често, някой много ангелски започва, а дяволски свършва, друг пък обратното - от черен дявол започнал, сепнал се, обаче, един ден, спрял се и обърнал на 180°. Но в тая вечна борба на ангелското и дяволското в човешката душа, в която минава нашия живот, идват моменти, когато се събират Дяволите на коронен съвет и

казват: Тоз там много ангел почва да става, много нетърпимо размахва крила и херувимските химни вместо да ги тананика леко, завуалирано, иносказателно, с цяло гърло ги реве. И решават някоя нощ: Кръст! Това велзевулско решение превръща преборилия дяволското в душата си грешник в светец., Това, Гогов, направихте и вие с Георги Марков. Затуй и не знам - да ри кълня или да ви благодаря от името на народа. Народът, знаем, няма нужда от герои, мъченици и светци, но тежко на този народ, който ги няма. Марков е бил като всички нас - колебаещ се однолошадник - съблазнявай от сладостта на богатството и славата, парен от горящите въглени на съвестта. Могло е да надделее едното, могло е другото /храцни на крупната натура орден, покани я на лов, дай на наложницата я франзела и тя бързичко ще се вдребни/ - съвсем е било възможно да излезе от Марков един Пиер Мердов [\[3\]](#), колко като него са станали Пиер Мердовци. Ще кажеш, Пиер Мердов няма талант. Добре - да речем един български Евтушенко-лоботряс. Евтушенкото талант няма ли - и то какъв. Говно ли е - и то какво! - Но Марков избра друг път. И тръгна по този път, пречиствайки всеки, до когото се докосваше словото му. По този път го застигнахте вие и го проснахте на земята. - Каква диалектична ирония - не на земята го проснахте, а го издигнахте на хребета на нашия страшен век, внесохте го най-тържествено в пантеона на българския дух - и го положихте там - за вечни времена.

Страшна е на този свят силата на доброто, Гогов - неубиваема, неунищожаема. Няма нужда доброто от брони и от ризници, от хладни и огнестрелни оръжия. Не се нуждае доброто от телохранители, от псета и от телени мрежи. Абсолютно само, абсолютно незащитено доброто може да шестува навсякъде, понеже за него патрони няма открити, няма открити. В това е неговото могъщество. И най-силно тържествува доброто, когато убиват физически носителите му. Никакъв паметник, никакъв бронз и мрамор не го увековечават повече от кръвта, която се струи по него. Паметник на Марков ще има в София - от бронз и от мрамор, но големия, вечния паметник, този, който ще остане в душата на народа, го издигнахте вие.

Вярвам, че сте разбрали вече страшната си грешка, която направихте, убивайки Марков. Вярвам, че няма да я повтаряте [\[4\]](#).

На този свят без ангели и без дяволи не може. Така е било, така и ще бъде. Но когато дяволите са по-умни, те не стават много черни /виж повече черни и по-малко черни дяволи има - там степените са мно-ого/. Тогава и от въз-бели ангели няма нужда. И става обществото по-човешко, диша се по-леко, всеки с мярка дяволува, с мярка шмекерува, а баламите добрините ги правят като изпълнение на етични норми. Всеки божи човечец хапва, пийва, челяд вѣди и майстори по нещо с двата байрашки инструмента за своя утеха и за радост на другите.

Прощавай, братко Ангеле, ако словата ми бяха тежки, но тези слова трябва да се казват - така са ни учили майките.

Прегръщам те братски: Стефан Маринов

[\[1\]](#) Не знам само след като по света всяка минута се раждат по хиляди деца, каква ще му е дрямката на дяда Господа, но той сигурно си има заместници да слизат и да се качват, а той ходи само чат-пат на инспекции за проверка на дозировката както ходеше Фюрера на Източния Фронт да види катюшите като дънят и идиотите като се вдигат за атака, дали викат "Хайл" или "Доннерветер"

[\[2\]](#) Ангелите, Гогов, са винаги от ляво, дяволите са от дясно - такова е правилото. Макар че често се срещат десни ангели, а през някои объркани исторически епохи левите дяволи почват толкова много да се плодят, че някои хора започват да твърдят, че правилото по начало е кривило и идват до заключението че според по-правилното правило ангелите са десни, а дяволите леви. За дясно и ляво ориентираните ангели и дяволи може много да се спори и говори. Но това дето някои червенобузести диалектици твърдят, че имало черни ангели и бели дяволи - това, Гогов, не е вярно. Ангелите винаги са бели, дяволите винаги са черни. С левите и десните, съгласен съм, стават обърквания, но бял дявол до сега не съм видял и чер ангел също - освен на кино-екран в татковината, ама ти добре си знаеш, че на български кино-екран всяка щуротия може да се види; на нашите кино-селяни (не знам защо им викат кино-работници, като всички са дошли от село) като им наредят от кара-конака да покажат динозавър с кокоша глава или хипопотам да прави салто мортале - и това ще го издокаросат. Аз, Гогов, измислих една нова схема, според която всичко си ляга на мястото като американска протеза и няма нужда от много умувания и филоссофствания. Почвам, примерно, с комунистите и ги делия на две единствени групи - комунисти-рабодяви и комунисти-богомил. "Рабодяв" значи раб на дявола, а "богомил", очевидно, означава мил на бога. И точка. После взимам католиците - и тях на две групи: католици рабодяви (папата, ватиканските кардинали, падре Марцинкус дето оправя капиталите на Светия Престол и на някои други престולי) и католици богомили (майка Тереза, бишоф Ромеро, Ернесто Карденал, макар че за последния разправят, че много ортаклък правел с изпечени рабодяви). После православните - и тях на две групи, будистите - също, индианците от американските резервати - и тях, адвентистите от

37-ия ден - тях понеже много не ги познавам, тия, които са от 37-ия ден до обед - богомили, след-обедните - рабодяви. И какво става - като погледнеш цялото население на майката-планета разделено на две категории - рабодяви и богомили, друго няма. Просто и ясно. Само една малка подробност остава, за която и в текста стана дума. Вземеш един рабодяв - гледаш го - не рабодяв, а рабодяв и половина, като го попишаш по челото, рогцата му като игли бодат, но малко като се поотдръпнеш от него - гледаш нещо много богомилско излъчва, - доближиш се пак до него - рабодяв, поотдръпнеш се - богомил. И пак гледам схемата не свършена. Не са две категории, Гогов, - една категория е човечеството, цялото - и комунистите, и католиците, и мохамеданите, и пред-обедните и след-обедните адвентисти - и тази категория се нарича "рабобогодявомил" или за по-кратко "човек". И ти си рабобогодявомил и аз съм рабобогодявомил. Затуй сме си братя родни и трябва да си помагаме. Като вземеш да изработявстваш нещо - върнеш някоя бабичка от прага, не дай боже, нашляпаш някого с гумения бич, аз трябва веднага да изприпкам при тебе и да ти кажа: "Недей, Ангелчо, недей така братко, недей името се за срам да правиш. На дявола който е робувал на добро не е изкарвал. Я напиши едно писъмце на бабичката: Бабо, тъй и тъй, направихме ревизия на делото ти и постановихме с цялата комисия паспорт да ти дадем, макар и синчето ти в Хага да заслужава тояга, белким и то малко да се поукроти и толкова да не ни псува, а да си гледа търговийката. Ла няма нужда да биеш път до София, прати ни една снимка по пощата, ама да е от по-млади години, та като ти отгръщат паспорта чиновниците по чуждите граници, да цъкат с език и да викат: Брей, тез български бабички на снимка годините им не личат."

[3] Имаше в Москва един нашенец, Калчо Калчев, на когото, превеждайки името му от руски, българските студенти му викаха Лайне Говненков. А разказват, че на мастития български писател Камен Калчев руската емиграция, като правела по инерция двоен превод, му викала Пиер Мердов.

[4] Министър Стоянов така заявил по телевизията след убийството на Марков: "Нашата ръка е достатъчно дълга за да стисне за гушата всеки изменник на родината." Да убиеш от засада беззащитен човек, дълга ръка не трябва, трябва ръка мръсна, черна, дяволска. Изменниците не се убиват, изменниците се заплюват, по-скоро дава се възможност на хората да видят как изменниците са се самооплюли. Къде бе, Гогов, къде ще го видиш някого от исусовите апостоли да нарами секира да трепе Юда. Та Юдите сами се бесят. Двайсет века четем туй пусто Евангелие и все се правим на идиоти, че не сме го разбрали.